

Korszerűsítik a közkifolyókat

Fontos egészségügyi érdek

Az új házak építésével és a lakótelepek fejlődésével rohamosan nő a vízfogyasztás Szegeden. Szilléry László, a Szegedi Víz- és Csatornaművek főmérnöke és Újvári József termelési osztályvezető elmondották, hogy a lakosság vízfelhasználásának szolgálatában vállalatuk igyekszik eleget tenni a műszaki és egészségügyi követelményeknek.

Folyamatos a vízhalózat felújítása

A város napi vízfogyasztása a magas- és alacsonynyomású hálózaton keresztül mintegy 60 ezer köbméter. Most már ott tartunk, hogy tartalékkal, sőt biztonsági tartalékvízzel is rendelkezik a vállalat. Ez viszont sürgeti a víztárolók további fejlesztését, hogy a napi fogyasztás ingadozása esetlegesen se okozzon problémát. A víztárolók további fejlesztésére a városi tanács intézkedésére tanulmányterv készül.

Folyamatosan végzik a régi vízhalózat egy-egy szakaszának a felújítását is, hogy az új vízkivétel normáknak eleget tudjanak tenni. Szilléry László és Újvári József közölte azt is, hogy Szegeden közel 250 magasnyomású közkifolyó szerkezetét kell kicserélni az elkövetkező időkben, éppen az előírt egészségügyi követelmények alapján. Ugynevezett ejektoros, öntöttvas szerkezetekbe ágyazott közkifolyókat tesznek a régi helyére. Az idén a magasnyomású közkifolyók közül 150-et cserélnek ki. Az ejektoros közkifolyó a vízkivételnél még biztonságosabb. A víz esetleges szennyeződését teljesen kizárják vele.

A szennyeződés ellen

Van viszont Szegeden mintegy 5 ezer udvari közkifolyó, s ezenkívül több száz szabálytalan vízkivételről is tudunk. Ezekkel mi történik?

— Új házak építésénél már korábban sem engedték meg — hangsúlyozta Szilléry László —, hogy udvari közkifolyót létesítsenek. Falon belül, az épületben kell elhelyezni a kifolyót. Ezzel megszűnt annak lehetősége, hogy az ivóvízbe talajvíz, illetve szennyvíz kerüljön. Korábban ugyanis a téglafalú aknákba mindenféle víz összegyűlelt. A víztelenítő és a kezelőcsap meghibásodása, kikopása

folytán a szerkezet a szivornyá hatására beszippantotta a szennyvizet is.

Mint megtudtuk, ugyanez a veszély fennáll a vízmérőóráknak készített aknáknál is. A téglafalú akna itt sem nyújt biztonságot az esetleges szennyeződésekkel szemben. Sajnos, sok állami és magánháza tudnánk felszerelni, ahol a lakók tudatlanságból a szennyvizet a vízkivételi, vagy a mérőórákba öntötték.

Az egészségügyi biztonság érdekében a Szegedi Víz- és Csatornaművek Vállalat megtiltotta az épülő házaknál a téglafalú mérőóráknak építését. A magánházépítők közül sokan most sem értik meg, hogy miért nem jó az egyszerű, provizorikus akna, amelyet egy kőműves egyetlen nap alatt el tud készíteni. Csak a betonból és minden oldalról jól szigetelt mérőórákba köti be a vizet a Víz- és Csatornamű Vállalat. Hogy könnyítsen az építetőkön, még az év elején hozzáfogott a minden tekintetben korszerű, jól szigetelt vízmérő aknáknak gyártásához. A kísérletezésből a folyamatos gyártásig több hónap telt el, s addigra megszaporodott a mérőórákat kérők száma. Az elmaradt azóta megszüntették, s ma már naponta 8—10 új aknát tudnak beépíteni. Az új mérőóra megvásárlása nem kerül annyiba, mint korábban a téglafalú építés. A kiszállítást és a beemelését is a Víz- és Csatornaművek szakemberei végzik.

Ne az utcán...

A régebben épített téglafalú, tehát korszerűtlen, a víz esetleges fertőzését elősegítő, téglafalú mérőórákat is ki kell cserélni, s a kifolyókat is a falba kell építeni.

A város különböző pontjain a jövőben is több utcai közkifolyót szüntetnek meg, ahol arra nincs szükség, mert a lakóházak többségében bent van a víz. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság utasítása szerint Szegeden a II. kerületben 41 felesleges utcai közkifolyót szereznek le. Sok helyen ugyanis 60—100 méteren belül egymást érik a felesleges utcai kutak. Ezekre nincs szükség, helyesebb, ha a vizet bevezetik a házba, miután van rá lehetőség.

L. F.

Giccs a kereskedelemben

A közízlés fejlesztésének kihasználatlan lehetőségei

Ami nincs, azt nem lehet megvásárolni! Ebből az egyszerű, szinte kézzelfogható logikájú megállapításból kell kiindulni. Ha a vásárlóközönség nem kap mást, csak kifinomult, művészi ízléssel megtervezett anyagokat, használati eszközöket stb., nem tehet mást, mint hogy megszokja, megszereti ezeket, s ízlése hasonló ehhez a magasabb rendű ízléshez. Ugyanez viszont végbemehet — és gyakran vége is megy — fordítva is.

Éppen ezért vitatkoznunk kell azzal a nézetrel, amely szerint azért ad helyet néhány iparágunk még mindig a silány, bővli áruknak, mert vannak még akik megveszik.

Praktikum és esztétikum

Iparunk, nehéziparunk — gépiparunkat is beleértve — néhány éve erőteljesen keresi iparcikkeink megtervezésében és kivitelezésében egyaránt a praktikum és az esztétikum összekapcsolásának lehetőségét. Annál fájóbb, hogy a könnyűipar számtalan ágában, melynek termékeivel pedig naponta érintkezünk, használjuk őket, még ma is sok az ízléstelen, a korszerűtől esztétikumban és praktikumban egyaránt messze elmaradó iparcikk.

Nézzük meg hát közelebből, mik azok a lehetőségek, amelyekkel okosan, céltudatosabban élve, az ipar megelőzhetné ezeket a szemrehányásokat. Véleményünk szerint két alapvető feladat áll iparunk vezetői előtt, ha korszerűt és esztétikusnak akarnak adni. Egyik a körültekintőbb, igényesebb tervezés. Megszívlelendő tanácsként szeretnénk szívébe vésni minden igazgatónak, tervezőnek, hogy csak olyan cikk kivitelezéséhez járuljon hozzá, amit maga is szívesen megvenne. A másik feladat a következetes, ha kell, kemény harc ezeknek a szebb és jobb áruknak az elfogadtatásáért, vagy inkább az ízléstelen, rossz áruknak a kereskedelemből való kivonásáért.

Textíliák egyenrangúsága

Hogy a jó, korszerű igényeknek megfelelő árukat mennyire nem nehéz elfogadtatni a közönséggel, ar-

ra könnyen lehet példát találni. Jól emlékszem arra az időre, amikor a magyar textilipar először próbálkozott a szokásostól eltérő mintás, merészebb színezetű, úgynevezett modern anyagok gyártásával. A közvélemény első hulláma majdnem elsöpörte ezt a próbálkozást. Ízléstelennek, csúnyának, túl harsánynak érezték a hagyományos pettyes, csíkos, pepita, vagy éppen szolid virágos anyagok mellett ezeket a szabálytalan összevisszaságban burjánzó, merész színekreációkat — Ugyan ki vesz fel ilyet! — mondogatták elitélőn, hitlenkedve. Aztán mégiscsak akadt aki felvette. Néhanyn feltűnősködésből, mások mert tényleg érdekesnek, szépek találták. S rövid egy-két év alatt sikerült kivívni a modern mintájú textíliák egyenrangúságát, sőt vezető szerepét.

Porcelán a kirakatban

Sajnos, ellenpélda is akad elegendő. Míg sem sikerült megkedveltetni a vásárlóközönséggel — illetve egy bizonyos részével igen —, porcelángyáraink sok új termékét: álmodern vázait, áramvonalas, kerámia utánzó figuráit. E modellek tervezői, úgy látszik, nem érzik a porcelán sajátos anyagából fakadó lehetőségeket és korlátokat. Elemi ellentmondás van ugyanis a porcelán kidolgozott simasága, kecses formákra teremtése és a modern kerámia, illetve mindenféle képző- és iparművészetben (kispasztika, ötvösség) jelentkező bizonyos nyereség, nagyvonalú kidolgozat-

lan-kidolgozottság között. Ezért érezzük mindig „öszvérnek”, élvezhetetlennek az úgynevezett modern porcelánokat.

De a kereskedelmet elárasztó giccs egyik legrégebbi, s ma is virágzó forrása az úgynevezett „ékszeretek”, bizsukat, mindenféle encsem-bencsem apróságokat gyártó kisiparosok, ktsz-ek, vagy éppen országos nagyüzemek. Gyakran a RÖLTEX-ek himzésre való terítői vagy az óra- és ékszerboltok kirakatai sem sokkal múlják felül egy vásári kofa áruinak színvonalát...

Fontos eszköz

S nemcsak ezeken a környezeteinket díszítő — vagy inkább elsűfító — tárgyakon keresztül hat ránk, illetve a közízlésre a giccs, de gyakran betolakszik mindennapi használati eszközeink, legszorosabb személyi tartozékaink közé is. Milyen kevés az igazán esztétikus, szép étkezéslet, csésze, tányér, stb. És milyen sok még az ízléstelen, minden szépérzéknek fitythető kendő, sál, nyakkendő stb. Nem is beszélve cipőgyártásunkra jellemző ötlettelenségről.

Mindezek persze csak apró, önmagukban talán el is hanyagolható részjelenségei egy nagyobb méretű jelenségnek, annak ugyanis, hogy nem törődünk eléggé, nem vesszük komolyan a közízlés nevelését, ami pedig a társadalmi tudat alakításának egyik igen fontos eszköze.

Nagy Katalin

Ezer vagon cukor befőzéshez

A kereskedelem is felkészült a befőzési szezonra.

Gondoskodtak elegendő üvegről. Az idén a tavalyi mennyiség kétszerese, 17 millió befőttes üveg várja a háziasszonyokat. Megfelelő a méretválaszték is, a 3 decitől az 5 literes uborkás üvegig minden típus megtalálható a boltokban.

Az üzetek meglévő készletein kívül a nagykerkedelem raktáraiban már most 400 000 félliteres paradicsomos üveget tárolnak. A rendelkezésre álló mennyiség mindenképpen elegendő lesz, hiszen a paradicsomfőzést már a legtöbb háziasszony a konzerviparra bízta.

A tapasztalatok szerint évente mintegy ezer vagon cukor fogy csak a befőzéshez, az idén szükség esetén ennél jóval többet tud adni a kereskedelem. A házi savanyításához tervezett 133 ezer hektoliter ecet biztos, hogy elegendő lesz, hiszen tavaly ennek alig a fele fogyott el. A legfontosabb tartósítót, a szalicilt már az üzletekbe szállították, s a tavalyi 560 mázsaával szemben 990 mázsa áll belőle a háziasszonyok rendelkezésére. Bors, szegfűszeg, mustármag, koriander igény szerint kapható, s a tavalyi hiánycikkből, a babérlevélből is van elegendő. Az üvegek lezárása sem okoz gondot, mert a tavalyihoz képest 150 tonnával több pergamen, 1,2—1,2 millió taksak celofán és gumigyűrű kerül forgalomba. (MTI)

„A város peremén, ahol élek...”

Pontos voltam? — kérdezi a piros fejkendős, munkaköpenyes asszony, amikor belép a kenderfonógyár szakosztályi irodájának ajtaján. Önkéntlenül az órára nézek.

— Három perccel múlt két óra, három perccel később — mondom ugyanúgy, komolyságot színlelve, mint ahogy kérdezte.

— Kettőt tart a munkaidő — szabdokzik. Nagy Istvánnéval, a ken-

derfonó művezetőjével kezdődött így a beszélgetésünk. Ezért írom le részletesen a találkozásunkat, mert a pontosság az asszony egész munkájára, életére jellemző.

A 38-as körzet

— Nyolc éve vagyok a III. kerület 38-as körzetének tanácstagja. Azóta bizony elég kevés a szabadidőm. A környék 200 családjának sok az ügyes-bajos dolga. Egyénileg is, a közösségnek is.

— Melyik a 38-as körzet? — A Kisfaludy, Dobó és Borbás utca, valamint a Topolya sor lakóinak ügyeit intézem. S van gond — egy kicsit lelassítja a hangját — a város peremén, ahol élek... — idézi József Attilát.

Mesél, magyaráz. Elmondja, hogyan békítette ki az egyik lakót a feleségével, miután leszoktatta az italtól; hogyan szervezte a társadalmi munkákat. Ő maga is kézbe vette a lapátot, s kiement az utcára dolgozni. — Akik addig nem akartak segíteni, elszegyeülték magukat, s hamarosan 10-en, 20-an voltunk...

Következik

a Topolya sor

Beszámol arról, hogy most

K. A.

Ötszáz úttörő a szegedi nyári táborokban

Július 1 és augusztus 27 között 500 napközis gyerek nyári táborozását szervezte s szabályos tábori rend szerint tart este fél 5 óráig, szegedi gyermeküdülőben, a Közben bőven jut idő já-Móricz Zsigmond, a Hámán Kató és a gedői általános iskolában felállított táborokban pedagógusfelügyelet mellett pihennek, tanulnak, játszanak azok a gyerekek, akiknek nyári üdültetését, illetve felügyeletét szüleik nem tudták biztosítani. A tábori élet reggel 8-

a Topolya sort és környékét akarják rendbehozni.

— Ne legyen olyan csúf a környék a vasútállomás mellett — zsörtölődik jogosan.

— Szívesen segítenek az emberek?

— Nem mindenki, de azért sokan vannak, akiknek nemcsak a szájuk jár, hanem a kezük is, ha kell. Tudják, mikor kell beszélni, mikor dolgozni.

Miért?

A vékony, eleven arcú, mozgékony asszony 200 család gondját-baját hordozza a vállán.

— Mondtam már jó néhányszor a férjemnek: nem bírom tovább. Aztán másnap délután kezdem előlről. Elfelejttem a fáradságot.

— S miért csinálja? Elgondolkodik egy kicsit. Látom az arcán, keresi a választ.

— Miért csinálom? — kérdez vissza. — Talán mert szeretem az embereket, szeretek segíteni.

V. Szlavkin:

Fele — FELE

Elhatároztunk, hogy elvállunk. Legyünk függetlenek! — mondtuk. — Elje ki-ki a maga életét! „Hát a vagyonkájukat miért nem felezik meg?” — kérdezték a szomszédok. Pedig az az igazság, hogy mi mindent megfizettünk.

Először a szobát. Fogtam egy darab krétát és vastag vonalat húztam a szoba közepén, jelezve, hogy „Ó” a vonaltól balra, én meg a vonaltól jobbra élek. Aztán kettétörttem a krétát és igazságosan elosztottam kettőnk között.

Nem packáztunk sokáig a könyvekkel sem. Én kaptam a páros, ő meg a páratlan számmal jelzett köteteket. Csupán a lexikonokkal volt egy kis baj: neki több jutott egy kötetrel. Engedelkeny kedvemben voltam, s átengedtem a szóban forgó könyvet.

— Én már mind átolvastam, de Te összeszedheted az eszedet, ha... — Csak halgass, te csak hallgass — felelte. — Téged már az M betűig terjedő szavak sem mentenek meg...

Amikor már kissé belefáradtunk a felezési munkálatokba, leültünk az asztalhoz. Elővettem a kártyát, jól megkevertem és osztottam. Nagyon gyenge lapjaim voltak. Minden tromfnála volt.

— Semmi baj — mondtam —, megélek tromfnélkül is —, s az en-

gem illető szobasarokba hajítottam a kártyákat.

— Megélni megélsz — sziszegte ő, miközben a neki jutott asztal felére letette a kártyacsomóját —, de örök-ké hülje maradsz.

Erre elővettem a fűrészt és kettéfűrészeltem az asztalt. Igaz, két lábbon igen-igen gyengén állt, de így teljesen az enyém volt... Aztán megfizettünk a tv-t is. Mégpedig úgy, hogy és a kontraszt, a függőleges és a vízszintes szabályzó gombokat forgathattam, ő meg a bekapcsoló, a hangerősítő és a többi egyéb gombot.

Lassanként mindent elosztottunk, s elérkeztünk a nevünkhöz. Felírtuk vezetéknevünket egy papírra, amit kettétörtünk és bedobtuk egy kalapba. Behunytam a szememet, belenyúlтам a kalapba és emeltem. A név három utolsó betűje jutott nekem. Így lett ő Iva elvtársnő, én meg Nov elvtárs.

S így kezdődött aztán az áhitott új élet.

Másnap, munkából hazaérve, ledőltem egy kicsit a heverőre. Elővettem kedvenc könyvemem, a Háború és béke-t. Felnyitóm, s látom, hogy az a második kötet. Az első tehát nála van. Finoman köhintetem a vastag vonal felé.

— Iva elvtársnő, nem adná ide a Háború és béke első kötetét? — Nem. Ugyanis én még nem olvastam.

A fal felé fordultam és olvasni kezdtem a könyvet — a közepétől. Az idő jócskán eltelt. Köhögést hallok a túlsó oldalról.

— Nov elvtárs, nem akarja meg-

cserélni a könyvet? Már eljutottam a felég.

— Nem cserélem! — sziszegtem vissza.

— Annyi baj legyen! Bondarcsuk hamarosan elkészíti a filmet, s meg tudom, mi a történet vége.

Felállt, bekapcsolta a tv-t, csavargatta a neki jutott gombokat. Én meg az enyémet tekergettem. Kedvenc balettünket, a Rómeo és Júliát közvetítették. De most semmi örömmünk nem telt benne. Dühösen csavargattuk a gombokat a készüléken. Ki-ki a magáét. S egyszerű csak ropogás, sercegés, sivítás hallatszott és kialudt a fény. Megállapítottuk: valami, valahol, valamiért kiégett.

Sötétben maradtunk, mert előző nap nagyon buta módon osztottuk szét a gyufát: övé lett a gyufaszál, enyém a skatulya. Járkálni kezdtem a szobában, egyik saroktól a másikig. Ugyanezt tette ő is. Egész éjjel máskáltunk, s amikor reggel a nap első sugara a parkettre esett, furcsa térkép tárult elénk. A vastag felezővonalból semmi sem látszott, viszont sokkal több fehér lábnyom virított szanaszét a parketten.

— Idefigyelj! — mondta ő —, hozd a rongyot és tördölj fel az egész szét... Felfortyantam, de ő folytatta: —... én meg reggelit készíték.

„Ha már mindent megfizettünk, miért ne felezzük meg a kötelességeinket is?” — gondoltam —, és behoztam a rongyot.

S egy-két perc múlva már éreztem is konyhából beáramló finom illatot. Sonkás tojást készített a feleségem.

Fordította: Baráté Rozália